

PORANNA

— ILUSTROWANY DZIENNIK INFORMACYJNY WSCHODNICH KRESÓW —

Nr. 8454

Lwów, wtorek 27 marca 1928

Rok XIX.

Nakładem Spółki Wydawniczej GRODKI i Spółka.

Reaktor naczelny: JERZY KONAKSKI.

Wstrząsająca tragedia
uczni gimnazjalnego w Przemyślu.Kreml jest zirytowany
z powodu flaska akcji Litwinowa w Genewie.

Moskwa, 25. marca. (Tel. G. P.) Agencja Tass podaje: „Izwestia“ reasumując dyskusję, przeprowadzoną w Genewie w sprawie rozbrojenia, zaznaczają, że przedstawiciele krajów burżuazyjnych przez swe oświadczenia zdyskredytowały wszystkie konwencjonalne koncepcje i propozycje wysuwane w Lidze Narodów. Zdaniem dziennika, zdyskredytowana została w sprawie Ligi Narodów idea możliwości pokojowej rewizji obecnego status quo oraz idea pokojowego rozstrzygnięcia konfliktów za pośrednictwem Ligi Narodów. Poza to została narażona na szwank wiara w trwałość zobowiązań międzynarodowych oraz idea wielostronnego traktatu, potępiającego wojnę zaproponowanego przez Stany Zjednoczone. Z. S. R. R. — piszą „Izwie-

stia“ — pragnie jak najszybciej osiągnięcia postępu w dziedzinie rozbrojenia i właśnie chcąc skierować sprawę tę na teren praktyczny, wysunął projekt natychmiastowego częściowego rozbrojenia na podstawie uwzględnienia sytuacji państw małych i słabych. Świat nowy i stare światy zostały w Genewie skonfrontowane. Dziś nie jest już trudno ustalić, z którą stroną związane są interesy olbrzymiej większości ludzkości i dziejów.

Genewa, 25. marca. (Tel. G. P.) Admirał Johnson, który jest w amerykańskiej delegacji rzeczoznawcą do spraw marynarki przybył do Genewy w 2 godziny po zakończeniu prac komisji przygotowawczej konferencji rozbrojeniowej. Johnson odbył dłuższą rozmowę z ambasadorem Gibsonem.

Baczność
na numer wielkanocny
„Gazety Porannej“.

W dniu 7 kwietnia br. ukaże się w znacznie zwiększonej objętości NUMER ŚWIĄTECZNY „GAZETY PORANNEJ“ i będzie zawierał obok wiadomości aktualnych, bogaty dział literacki, jak również fachowo ułożony dział reklamowy.

Wobec bardzo znacznych zamówień, jakie już otrzymaliśmy od naszych odsprzedawców we Lwowie i na prowincji, możemy stwierdzić, że nakład numeru wielkanocnego „Gazety Porannej“ będzie ogromny. Tem samym siła reklamowa numeru powyższego zostanie znacznie powiększona, wobec czego prosimy już obecnie P. T. Inserterów naszych, aby począwszy od dnia dzisiejszego zechcieli łaskawie zgłaszać anonse, które pragnęliby zamieścić w numerze świątecznym. Pośpiech jest wskazany, gdyż w razie przeciwnym względy natury technicznej nie pozwolą nam podolać zamówieniom.

Wszelkich wyjaśnień i porady w układzie tekstu, ewentualnych wzorów do ogłoszeń, rysowników i tp. dostarcza na żądanie Dyrekcja Wydawnictwa „Gazety Porannej“ (ul. Chorążczyzny 1. 31, I p.).

Nakład numeru wielkanocnego zwyczaj 50.000 egzemp.
Niezwykła okazja reklamowa!

Dwie drogi p. Stresemanna.

BERLIŃSKIE ECHA OBRAD GENEWSKICH.

Berlin, 25. marca. (Tel. G. P.) „Der Montag“, zapowiadając na poniedziałek powrót z Genewy delegacji niemieckiej do obrad komisji przygotowawczej międzynarodowej konferencji rozbrojeniowej zaznacza, że wynikami tych obrad zajmie się również gabinet, a nawet Reichstag i to jeszcze obecnie. W toku ogólnej debaty politycznej, mającej się odbyć z końcem bież. tygodnia w Reichstagu pewne stronnictwa mają wystąpić z oświadczeniem stwierdzającym rozwiązanie się nadziei pokładanych przez Urząd spraw zagranicznych Rzeszy w wynik prac rozbrojeniowych.

Dziennik oświadcza dalej, że Stresemann ma obecnie do wyboru dwie drogi: albo zrezygnować z dalszych rokowań rozbrojeniowych, albo też zdecydować się na wniesienie protestu przeciw sabotażowi rozbrojenia. W tym wypadku jednak zapowiedziane na czerwiec i wrzesień rokowania między Francją i Niemcami będą z góry skazane na niepowodzenie. Pewne kółka parlamentarne podkreślają z naciskiem, według twierdzeń dziennika, że sam Stresemann oświadczył, iż przyszłość Ligi Narodów zależy od rozwiązania sprawy rozbrojenia.

PO POWROCIE HISZPANJI DO LIGI NARODÓW.

Madryt, 25. marca. (Tel. G. P.) „La Epoca“ omawiając sprawę powrotu Hiszpanji do Ligi Narodów, pisze m. in.: Liga Narodów, dzięki obecności w niej Niemiec i Hiszpanji oraz zapowiedzianemu już przystąpieniu do niej Turcji może niezawodnie urzeczywistnić dzieło realnego pokoju, które — być może — nie osiągnie szczytu upragnionej doskonałości, stanowić będzie jednak gwarancję pokoju dla wszystkich.

NOWE ARESZTOWANIA WŚRÓD „SPECÓW“ W SOWJETACH.

Pogranicze sow., 25. marca.

Z Leningradu, Odessy, Briańska, Baku, Kołpina i całego szeregu innych środowisk przemysłowych donoszą o nowych masowych aresztowaniach inżynierów i innych kierowników technicznych. Aresztowania te nastąpiły bynajmniej nie na podstawie konkretnych zarzutów przeciwko tym „specom“, lecz jedynie wskutek rozporządzenia naczelnego zarządu GPU.

WĘGRY NIE ŻYCZĄ SOBIE PAKTU WIEAGRESJI Z CZECHOSŁOWACJĄ.

Wiedeń, 25. marca. (Tel. G. P.) „Neue Fr. Presse“ donosi z Pragi, że czechosłowackie ministerstwo spraw zagr. miało, według twierdzeń otrzymanych z kół urzędowych zwrócić się ostatnio do Budapesztu z zapytaniem, jak się rząd węgierski będzie zapatrywał na sprawę zawarcia traktatu o nieagresji z Czechosłowacją. Odpowiedź węgierska była podobno odmowna. Takie stanowisko Węgier potwierdzałyby ostatnie oświadczenia hr. Bethlena i Wálkosza.

W DOWÓD UZNANIA.

Berlin, 25. marca. (Tel. G. P.) „Reichszeitung“ dowiaduje się, że rząd niemiecki w dowód uznania za patriotyzm ludności marchii wschodniej w czasie pogranicznych walk polko-niemieckich, wyasygnował 760 tysięcy marek na budowę niemieckiego pałacu wdzięczności w Pile. W gmachu tym mają się mieścić siedziby wszystkich stowarzyszeń i związków niemieckich w Pile, oraz centrala wy-

dawnicza i dziennikarskie urzędy informacyjne dla pogranicza wschodniego.

MOWA POINCAREGO.

Bordeaux, 25. marca. (Tel. G. P.) Poincare wygłosił tu przemówienie, w którym zaznaczył na wstępie, że uważa za swój obowiązek zdać sprawę w obac kraju, w jaki sposób spełnił powierzony mu mandat. Z kolei premier scharakteryzował tragiczne okoliczności, w których objął władzę, kiedy to kurs funta szterlinga i dolara podskakiwał do zawrotnej wysokości, a Francji groziła klęska. Premier wyraził życzenie, aby następną Izba ugruntowała szczęśliwie zdrowie Francji, znajdującej się obecnie w stanie rekonwalescencji, albowiem Francja, która jest obecnie jeszcze anemiczna, osłabiona i gorączkowa, potrzebuje troskliwej opieki wszystkich swoich sy-
głów. Nakoniec premier wyraził ubolewanie z powodu odmowy socjalistów uczestniczenia w rządzie jedności,

Harcerstwo polskie przebuduje duszę Narodu.

WALNY ZJAZD ODDZIAŁU LWOWSKIEGO Z. H. P. — MSZA ŚW. W BAZYLICE ARCHIKATEDRALNEJ. — DEFILADA. — WRĘCZENIE SZTANDARU DRUŻYNIE LWOWSKIEJ. — OTWARCIE ZJAZDU I OBRADY.

Lwów, 26. marca.

(jp.) Harcerstwo polskie jest tak ważnym czynnikiem w przebudowie psychiki polskiej i wychowaniu młodego pokolenie, że wszystkie jego poczynania zasługują na najwyższą uwagę społeczeństwa. To też we wczorajszym **Walnym Zjeździe Oddziału lwowskiego Z. H. P.** wzięli udział przedstawiciele najwyższych władz, jakoteż organizacji społecznych naszego miasta.

MSZA ŚW. W BAZYLICE ARCHIKATEDRALNEJ.

Przed otwarciem Zjazdu odbyła się uroczysta Msza św. w Bazylice archikatedralnej, którą na intencję pomysłnych i owocnych obrad, odprawił gorąco opiekun Harcerstwa, prezes Zarządu Oddz lw. **ks. dr. Szymd.**

Po nabożeństwie odśpiewały drużyny harcerskie hymn „Boże coś Polskę“.

DEFILADA I WRĘCZENIE SZTANDARU.

Następnie odbyła się w rynku przed władzami harcerskimi i reprezentantami władz i organizacji **defilada drużyn harcerskich.** Dzielna postawa młodocianych sztyków naprawdę radowała oko i serce.

Po skończonej defiladzie odbyła się w dziedzińcu ratuszowym **podniosła ceremonia wręczenia sztandaru** piętej lwowskiej męskiej **Drużynie harcerskiej „Orląt“**, jako **Drużynie „Pierwszej“ Chorągwi Męskiej lwowskiej.**

Do uszykowanych w dziedzińcu

harcerzy przemówił w podniosłych słowach komendant lwowskiej Chorągwi, harcmistrz 5-tej Druż. lw. „Orląt“ **Jan Wąsowicz**, poczem oddał sztandar w ręce Drużyny.

Podniosłe przemówienie wygłosił następnie komendant hufca **Szczęściekiewicz**, a nakoniec znaczenie tego

momentu skreślił im. Zarządu Oddziału rekt. **Niemczycki.** Po tej ceremonii nastąpiła jedna wzruszająca chwila, gdy komend. **Wąsowicz wręczył harcerzowi Romanowi Litwinowi z Kałusza odznakę za uratowanie życia ludzkiego w czasie powodzi.**

Otwarcie Zjazdu

O godz. 10.30 nastąpiło w sali ratuszowej **otwarcie Zjazdu.** Zagał zebranie ks. dr. **Szymd**, witając obecnych przedstawicieli władz i instytucyj, jakoteż harcerstwo. Do prezydium zaproszono prez. dra **Poratyńskiego**, rekt. **Niemczyckiego**, rekt. **Fiedlera**, do sekretariatu dh.: **Wenzla**, **Muszyńskiego** i **Machalskiego.**

Szereg serdecznych mów powitalnych rozpoczął delegat Tow. opieki nad młodzieżą szkół średnich p. **Marceli Gajewski.** Im. Województwa powitał Zjazd wicewoj. **Groniewicz**, podkreślając znaczenie harcerstwa dla przyszłości państwa polskiego i zapewnając o życzliwości rządu.

Im. Zarządu miasta przemówił wicekomisarz **Frankowski.** Mowca m. i. oświadczył, że **Zarząd miasta** w zrozumieniu doniosłości pracy harcerskiej **wydatnie dopomoże do realizacji najważniejszego postulatą Drużyny lwowskiej, to jest budowy „Domu harcerskiego“.**

Im. ks. arcyb. **Twardowskiego** przemówił ks. kan. **Dziurzyński**, podkreślając zadania harcerswa, im. Kura-

torjum wizytator **Bednarowski**, im. Zw. Obronców Lwowa prezes dr. **Antoni Nowak Przygodzki**, im. Zjednoczenia Chrześ. Słow. kobiecych ks. **Lubomirski.**

Prócz delegatów, którzy wygłosili przemówienia, zauważyliśmy wśród obecnych: preza sądu **Czerwiński**, prez. Dzienn. Pol. red. **Laskowickiego**, reprezentanta Izby handlowej i przemysł. wicepr. **Höflingera**, licznych przedstawicieli duchowieństwa, reprezentację Sokołstwa, nauczycielstwa itp.

Po przemówieniach przewodn., dr. **Poratyński** odczytał nadesłane na Zjazd **listy gratulacyjne:** od Naczelnictwa Głównej Kwatery męskiej w Warszawie, od Związku Dyrekt. Szkół średnich i od Wielkopolskiego Oddziału Zw. H. P.

Na zakończenie inauguracji wygłosił prezes **Rekt. Niemczycki** głęboko ujęty referat „**O roli harcerstwa w życiu narodu**“.

Po tem budującym przemówieniu nastąpiła 15 minutowa przerwa, a następnie odbyły się obrady Zjazdu.

bor. Sokół. Złoczów, Gródek Jag., Zółkiew, Kamionka Strum., Przemyślany.

Po przerwie chwilowej wygłosił p. **Stanisław Zeleski** nader zajmujący referat, opracowany na podstawie kwestjonariusza, rozesłanego do wszystkich kół okręgowych. Referat omawiał stosunki narodowościowe i kulturalno-oświatowe na terenie działalności Związku okręgowego **T. S. L. we Lwowie.**

Po przeprowadzeniu ożywionej dyskusji nad referatem posiedzenie zamknięto.

Walny Zjazd Okręgu lwowskiego T.N.S.W.

Lwów, 26. marca.

(jp) Wczoraj odbył się w auli gimnazjum im. Stefana Batorego nader licznie obsesany **Zjazd delegatów Towarzystwa Nauczycieli Szkół Wyższych okręgu lwowskiego.**

Zagał zgromadzenie przewodniczący **prof. dr. Kuczyński** powitaniem zebrania, poczem podkreślił apolityczny charakter Towarzystwa i jego wybitne tendencje państwowo twórcze, oraz zadania, polegające na postawieniu szkolnictwa polskiego i stanu nauczycielskiego na wysokim poziomie.

Mowca zakończył okrzykiem na cześć Prezydenta Rzpltej **Mościckiego** i Premiera rządu **Marsz. Piłsudskiego.**

Bardzo sumiennie i interesująco opracowany referat „**O nowej szkole**“ i nowych prądach w nauczaniu wygłosił **prof. Suchodoński** z Warszawy. Referat został przyjęty przez obecnych z żywym zainteresowaniem i uznaniem.

Po przerwie południowej nastąpiły sprawozdania z działalności zarządu. Po dyskusji przyjęto sprawozdania do wiadomości i udzielono zarządowi absolutorium, poczem dokonano wyborów uzupełniających do Zarządu okręgowego.

Uwięzienie urzędnika bankowego

Oszukańcza manipulacja w przemysłowym oddziale Banku Gospod. Kraj.

(Od naszego korespondenta.)

Przemyśl, w marcu.

Władze zarządziły uwięzienie niejakiego **Stanisława Radosza**, b. urzędnika tut. Oddziału Banku Gospod. Krajowego, który miał być współwinnym w aferze oszukańczej na szkodę wspomnianego banku. Radosz był zajęty jako **urzędnik kontraktowy** w dziale rachunkowym tego oddziału i tam w porozumieniu z innym urzędnikiem popełnił nadużycie, **narazając bank na straty, których wysokość nie jest na razie ustalona.**

Po wykryciu tych oszukańczych manipulacji **zostali obaj urzędnicy zawieszani w swych czynnościach służbowych.** Radosz miał, jak słychać, na podstawie **sfalszowanej przekazki** pobrać z kasy oddziału B. G. K. znaczną kwotę tak, że wina jego została niewątpliwie stwierdzona.

Katastr fa kolejowa w Śniatynie.

(Od naszego korespondenta.)

Stanisławów, 24 marca.

Na stacji w Śniatynie wydarzyła się dnia 20 bm. katastrofa kolejowa, która na szczęście nie pociągnęła za sobą żadnych ofiar w życiu ludzkim. Olo wyjeżdżający z tej stacji do Rumunji pociąg osobowy zderzył się z manewrującą tam maszyną pociągu ciężarowego. Pociąg natychmiast wstrzymano, tak, że tylko obie maszyny doznały uszkodzeń. Dochodzenia w toku.

NADESLANE.

Ubrania u firmy T. Górski

Lwów, Leona Sapiehy 75

zdołyli już sobie należytą sławę. Firmant jest absolwentem Ministers Cultieng Akademii w Londynie, prof. i autor podręczników zawodowych.

Nie oplaca drogich krajowych ani lokali, dlatego może wykonać wszelką garderobę o 40% taniej. 2573-4

Udziela długoterminowego kredytu, bez podwyższenia cen.

Szwajcarskie MOTORY WINTERTHUR

Przedstawicielstwo Lwów, Helmańska 24.

Na Święta

Szynki, kiełbasy, salami, paszety, rolady i inne wędliny poleca pierwszorzędna wytwórnia wędlin

Jana Comiego

we Lwowie.

Sklep: Łyczakowska 15.

Tel. 26-51.

Fabryka: Zborowskich 44.

Tel. 48-72.

Ubrania

z materiałów pierwszej jakości, najnowsze desenie, krój pierwszorzędny ogłędajcie nasze 3 duże wystawy **POWSZECHNY SKŁAD ODZIEŻY** Pasaż Mikolascha.

Zjazd okręgowy T. S. L. we Lwowie.

W ZJEŹDZIE WZIĘLI UDZIAŁ DELEGACI 19 POWIATÓW.

Lwów, 26. marca.

(jp) Wczoraj odbył się w sali Tow. Gospodarskiego przy ul. Kopernika Zjazd sprawozdawczy Związku okręgowego **T. S. L. we Lwowie.** Celem Zjazdu było w pierwszym rzędzie zdanie sprawy ze stanu pracy i stosunków, panujących w okręgu lwowskim pod względem oświatowym.

Zjazd rozpoczął się o godz. 10-tej rano zagajaniem przew. Zw. okr. dra **Gubrynowicza.**

Sprawozdanie z działalności Związku okr. T. S. L. złożył **prof. Bajorek**, poczem nastąpiły sprawozdania delegatów z 19 powiatów oraz z miasta Lwowa.

TRENSCHCOATY

„CLOTHING HOUSE“

Magazyn pierwszorzędny i konfekcji męskiej Lwów, Rutowski 7. (naprzeciw Katedry).

Lakiery i farby olejne

poleca po cenach najtańszych

Piotr Mikolasch i Ska Lwów, Pasaż Mikolascha

Ze sportu.

Walki punktowe na całej linii.

POGOŃ ZWYCIĘŻA HASMONEĘ. — KATASTROFALNA PORAZKA CZARNYCH W KRAKOWIE. — SAWARYN WYGRYWA „BIEG NARODOWY“.

Lwów, 26. marca.

POGOŃ-HASMONEA 2 : 0 (1 : 0).

Pogoń: Sobociński, Olearczyk, Mauer; Fichtel, Kuchar, Hanke, Szabakiewicz, dr. Garbień, Batsch, Serb, Stonecki.

Hasmonea: Grünberg, Redler, Birnbach, Fleischer, Horowitz, Schneider, Ulrich, Krumholz, Grünberg, Seidel, Balsam.

Pierwszy występ lwowskich „ligowców“ na arenie mistrzowskiej wypadł **mniej, niż obiecująco**. Jeśli nawet położyć można niejedno na karb „początku sezonu“, braku treningu itp. to stwierdzić możemy, że drużyny nasze będą musiały grać conajmniej **sto procent** lepiej, by utrzymać się na odpowiednim szczeblu mistrzowskiej drabinki.

Pogoń wygrała, równie dobrze mogła i nie wygrać. Chodzi o styl, w jakim toczyły się wczorajsze zawody. Mówiąc o niedomaganiach na tle braku treningu, mamy przedewszystkiem na myśli **kondycję fizyczną**. Ta nie była **jeszcze najgorszą**. Ruszamo się w pierwszej połowie nawet zupełnie dobrze, a granicę **pożal się Boże!** Ostatecznie parę pociągnąć dr. Garbień-Szabakiewicz nie może stanowić o treści całego meczu! Wszystko inne było **przeważnie kopaniem naoslep**, w której współzawodniczyli boczni pomocnicy z napastnikami. Batsch kierujący napadem, ruszał się nadszpiewanie dobrze, podania jego pozostawiały jednak **wiele do życzenia**, a w szczególności gdy chodziło o bezpośrednie zaopatrywanie skrzydeł. Nowonabyty łącznik Serb zademonstrował w drugiej połowie kilka **pierwszorzędnych strzałów**. W polu rola jego wypadła gorzej, głównie z powodu braku **zwrotności i należytego opanowania ciała** — mankamenty, dające się przy racjonalnym treningu usunąć. Stonecki bardzo słaby, **doskonały natomiast Szabakiewicz**, który dziś już jest w pełnej formie. Dr. Garbień zupełnie dobry, gra zbyt szablonowo. Przeciwnik z góry już wie, co nastąpi i odpowiednio się ustawia. Od kapitana drużyny możemy też bezwzględnie wymagać **większego opanowania nerwów i somodyscypliny!**

Wacek Kuchar znalazł się przypadkowo na środku pomocy i kto wie, czy przez to nie uratował sytuacji, tembardziej, że z bocznych pomocników słabą była jedynie pociecha. Hanke początkowo niezły, w drugiej połowie **zupełnie nie dopisywał**. Fichtel rozegrał się jako tako dopiero pod koniec. **Żelazna energia i silna wola Wacka Kuchara** wypełniała luki, jakie się bezustannie na lewo i prawo wytwarzały. Słuszkowo dobrze trzymała się obrona, a w szczególności **Olearczyk**. Doskonale się **Sobociński**.

Hasmonea wystąpiła wzmocniona o **Krumholza, Grünberga i Balsama** z Jutrzenki. Wzmocnienie to było względne, jeśli się zważy, że Balsam był na niezwyklej pozycji prawoskrzydłowego **zupełnym zerem** i że pierwszy występ obcych graczy w nieznanym środowisku nie może dać odpowiednich rezultatów. U **Krumholza i Grünberga** widać było brak treningu, a parę pociągnąć pozwalało się domyślać, że przy dobrej formie potrafią oni zagrać i na inną nutę. W rezultacie więc i gra

Hasmonei była **bezpłanową kopaniem**.

Główną siłę „biało-niebieskich“ stanowili **obronnie**. Bramkarz Grünberg spisał się kilkakrotnie bardzo dzielnie. **Redler** wyrastał, jak z pod ziemi, gdzie tylko zachodziła potrzeba, rutynowany Birnbach dobrze się ustawiał. W pomocy Horowitz początkowo niezły, **szybko się wypompował**. — Schneider nie dawał sobie rady z **dobną lewą stroną przeciwnika**, Fleischer był lepszy, jednak miał też i **łatwiejsze zadanie**. Uzupełnienie krakowskie do napadu Ulrich i Seidel indywidualnie nieźli.

Pogoń grała w pierwszej części przeciw wiatrowi, mimo to gra równorzędna z zmiennymi atakami, przynosi eksmistrzowi w 20-ej min. **rzut karny, wyzyskany przez Serba**. W drugiej połowie gra się niepotrzebnie zaostrza i trzykrotnym upomnieniu. Pogoń gra w 12 min. **sędzia wydała Batscha** po w 10-tkę. W 19-ej min. strzela Grünberg **główką bramkę**, której sędzia **nie uznaje** z powodu spalonego. W 29-ej minucie oddaje Stonecki ostry strzał, piłka odbiwszy się od poprzeczki i ziemi, wraca na boisko. Mimo rekursów Hasmonei, sędzia **uznaje drugą bramkę za zdobytą i zawody kończą się 2:0 dla Pogoni**.

Sędzia p. Biro z Łodzi był naturalnie **do czasu**, w którym nie naraził się jednej z partyj. Wykluczenie Batscha wywołało aplauz u tej samej publiczności, która kilkanaście minut później

odsądzała tego samego arbitra od **czci i wiary**. Druga część widzów wyrażała swe uznanie naturalnie w odwrotnym porządku. Stwierdzić możemy, iż p. Biro wywiązał się naogół dobrze ze swego zadania. **N. S.**

MISTRZOSTWA LIGI.

Kraków. Cracovia-Czarni 6 : 0 (5 : 0). Zaw. o mistrz. Ligi. Bramki strzelili Gintel pięć i Kubiński jedną. Sędzia p. Hanke z Łodzi.

Katowice. I. F. C.—Ruch 4 : 0 (1 : 0). Zaw. o mistrz. Ligi. Bramki strzelili Macinek dwie, Goerlitz i Kozok po jednej. Sędzia p. Lustgarten z Krakowa.

Poznań. Warta—Warszawianka 2 : 1 (1 : 1).

Toruń. Polonia—TKS. 4 : 1 (3 : 0).

Warszawa. Legja—Ł. K. S. 3 : 0 (3 : 0). Zaw. o mistrz. Ligi. Bramki strzelili Łafko dwie, Ciszewski jedną. Sędzia Rutkowski z Krakowa.

Łódź. Wisła—Turyści 3 : 0 (2 : 0). Zaw. o mistrz. Ligi. Bramki strzelili Reyman I. dwie, Reyman III. jedną.

NARODOWY BIEG NAPRZEŁAJ.

W dniu wczorajszym w Warszawie w Stadionie Legji odbył się na przestrzeni 6 i pół km. **Narodowy Bieg na przełaj**. 1) **Sawaryn** (Pogoń) 21:21.2 s. 2) Jaworski, 3) Sarniecki, 4) Hnalyk, 5) Zdzisław Motyka, 6) Malanowski, 7) Łukaszewicz, 8) Szeliński, 9) Kusociński, 10) Zelewicz.

APOLLO

SONATA

KREUZEROWSKA

Nie pożącaj

Wielki dramat erotyczny
Zniżki ważne!

Wstrząsająca tragedia ucznia g mn.

WYPOLICZKOWAŁ PROFESORA, POCZEM RZUCIŁ SIĘ POD POCIĄG
POŚPIESZNY I PONIÓSŁ ŚMIERĆ.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Przemysł, 25. marca.

W sobotę, 24. bm. wieczorem o g. 10, gdy ze stacji kolejowej odjeżdżał do Lwowa pociąg pośpieszny, **rzucił się pod koła lokomotywy Franciszek Zdzisław Srokowski, uczeń V klasy gimnazjum im. Słowackiego**. Desperat syn znanej i poważanej rodziny urzędniczej, **poniósł śmierć na miejscu**.

Samobójstwo Srokowskiego jest **bardzo niezwykłym zajściem**. Oto w sobotę przed południem w czasie paury na podwórzu szkolnym wobec grona pro-

fesorów i młodzieży, **denat wypoliczkował profesora łaciny p. Szweda, nazywając go katem swoim i młodzieży**. Nadmienić należy, że prof. Szwed, uchodził za bardzo sunowego i wymagającego pedagoga.

Samobójstwo Szokowskiego jest bardzo żywo omawiane wśród młodzieży, w sferach rodzicielskich i profesorskich. Dla przeprowadzenia śledztwa w tej sprawie spodziewany jest przyjazd **sepcjalnego delegata Kuratorjum ze Lwowa**.

Serwus, kochanie!...

19 „TANCEREK“ KAWIARNYCH ZŁOŻYŁO PRZYMUSOWĄ WIZYTĘ
LEKARZOWI POLICYJNEMU.

Lwów, 26. marca.

(—) Brygada sanitarno-obywozajowa przy Wydziale śledczym we Lwowie podjęła **energiczną walkę z tajnym mierzędem i sutenerstwem**. Już dotychczasowe wyniki świadczą, że akcja taka jest potrzebna w naszym mieście i że w dziedzinie oczyszczenia miasta z elementów rozszerzających niebezpieczne choroby **jest wiele do zrobienia**.

Dotąd funkcjonariusze tej brygady **zbadali pewną cukiernię, oraz nocne kawiarnie**, w których gromadzą się po dejrzone panienki, odgrywające **role**

„**tancerek**“. Wczoraj w nocy sprowadzono z kawiarni **19 takich tancerek** i rano po oględzinach lekarskich, **pięć z nich jako wenerycznie chorych, odstawił do szpitala**.

Należy jeszcze dodać, że po kilkumiesięcznej przerwie **pryncypalne ulice śródmieścia, oczyszczone z szumowin w porze nocnej, nanowo poczynają się zaludniać koryntjankami i sutenerkami**, którzy nagabują publiczność. Byłoby pożądanym, by wznowiono akcję **oczyszczającą śródmieście**, która w swoim czasie społkała się z ogólnym uznaniem.

KRONIKA

26 Marca
Poniedziałek
Emanuela, T. kli

REDAKCJA BEZWARUNKOWO MANU-
SKRYPTOW NIE ZWRACA.

TEATR WIELKI:

Poniedziałek, 26 bm. „Hamlet“, ostatni gość. występ Al. Moissiego.

Wtorek, 27. bm. „Spadkobierca“.

Teatr Wielki powtarza jutro we wtorek **świetną komedię Adama Grzymały Siedleckiego „Spadkobierca“**, której doskonale wznowienie na naszej scenie odnotowało **pierwszorzędny sukces artystyczny** budząc nieustanną wesołość i śmiech na widowni. — W środę sensacyjna nowość muzyczna, przepiękna opera Korngolda **„Zmarły Gród“**, z pp. Platówną i Perkowiczem w partjach naczelnych.

TEATR NOWOŚCI.

Poniedziałek, 26. bm. o 8 wiecz. „Tyłko ty“.

Wtorek, 27. bm. „Tyłko ty“.

Teatr Nowości. Dziś i jutro ostatnie przedstawienia **kapitalnej operetki W. Kollo „Tyłko Ty“**. — W czwartek premiera **nowej operetki pt. „Lady Chic“**, nad której przygotowaniem pracuje reżyser p. Dembowski i kapelmistrz p. Wojnarowicz.

TEATR MAŁY.

Niedziela 25. g. 12 w poł. „W noc
Poniedziałek 26. g. 7.30 wiecz. Pre-
mjera „Lekarz Miłości“. Gość. występ M.
Ćwiklińskiej.

Wtorek 27. g. 7.30 wiecz. „Lekarz Mi-
łości“. Gość. wyst. M. Ćwiklińskiej.

Repertuar gość. występów Lidji Poto-
ckiej. — Dom Narodny.

Poniedziałek wiecz. „Mirale Efros“.

Wtorek wiecz. „Mirale Efros“.

Środa wiecz. „Mirale Efros“.

Czwartek, prem. „Z Tamtego Świata“.

REPERTUAR KINOTEATRÓW:

APOLLO: „Sonata Kreutzerowska“.

AVENUE: „Monte Santo“.

BAJKA: „Pał i Patachon“.

CASINO: „Djablica“.

CHIMERA: „Za kulisami baletu“.

KOPERNIK: „Król królów“.

FATAMORGANA: „Ulicznica“.

LEW: „Przeznaczenie“.

MARYSIENKA: „Król królów“.

4 JEJSKI KINOTEATR w Teatrze No-
wości: W tajemniczych dżunglach Afryki
i komedia.

PALACE: „Przyjaciel domu“.

PASAŻ: „Władca przestworzy“.

UCIECHA: „Krwawa zemsta“.

(—) **Wielka kradzież mieszaniowa**. Rozalja Schoffer, zam. przy ul. św. Marcina 17, doniosła wczoraj policji, że nieznanymi sprawcy włamali się do jej mieszkania i skradli **wielką ilość garderoby** wart. 5.000 zł. — Na szkodę **Matyldy Schneider**, zam. 3. Maja 11 a, skradziono wczoraj z mieszkania **garderobę i bieliznę** wart. 1500 zł.

(—) **Aresztowanie złodzieja**. Do aresztów policyjnych oddano wczoraj **Leona Stawarskiego** za kradzież **banki cynkowej** i **prześcieradła** na szkodę **Marji Grozy**.

(—) **Zamach samobójczy w poczekalni kolejowej**. Wczoraj wieczorem w poczekalni III. kl. na dworcu głównym **targnął się na życie** przez wypicie **większej ilości** jodiny 57-letni **Klemens Kleszczuk**, em. funkcyjnarzusz kolejowy z Tarnopola. De speratowi **pierwszej pomocy** udzielił **lekarz Pogotowia ratunkowego**, poczem **pocecił go** odstawić do Instytutu **medycyny sądowej**.

(—) **Ogrodnik pod kołami pociągu**. Wczoraj popołudniu na torze kolejowym między Rzeźnią a **Zuiesieniem** dostał się pod koła **lokomotywy 35-letni Andrzej Sewia**, **ogrodnik** zajęty u firmy **Starka** i **doznał obcięcia lewej nogi i palców** prawej nogi. W **groźnym stanie** odwieziono go do szpitala.

(—) **Potrącona przez auto**. Na ul. Karpińskiego auto nr. 8419. **potrąciło** **przechodzącą Justynę Chudecką** służącą, zam. przy ul. Okólskiego 2., która **odniosła** **lekkie uszkodzenia**. **Szofer** po wypadku **zbiegł**.

Serce nie jest głównym motorem życia!

**ZADZIWIAJĄCA TEZA BERLIŃSKIEGO PROFESORA. — NOWOCZESNY KOPERNIK MEDYCyny OBALA UZNA-
NE PRAWIDŁA BIOLOGJI. — SERCE ODGRYWA W LUDZKIM ZEGARZE ROLĘ WAHADŁA, LECZ WAGI STA-
NOWI WYDZIELANIE WODY. — Z WADAMI SERCA MOŻNA ŻYĆ DZIESIĄTKI LAT, A PUCHLINA WO-
DNA ZABIJA BARDZO PRĘDKO.**

Barlin, w marcu.

(+) Przed trzydziestu laty **Harvey** odkrył zasady obiegu krwi w organizmie ludzkim. On też pierwszy określił serce, jako **pompe ssącą-tłoczącą**, która krew przepojoną tlenem wtlacza do najodleglejszych i najsubtelniejszych naczyń krwionośnych, wsysając ją z powrotem już zmienioną, przesyconą kwasem węglowym. **Motorem życia jest więc mięsień sercowy.**

Ta teza Herveya przetrwała do dzisiaj, jako święty i niewzruszony pewnik naukowy, tak pewny, że nikomu nie przyszłoby na myśl podawać ją w wątpliwość, podobnie jak naraziłby się na kpiny ten, kto by dziś twierdził, że słońce obraca się naokoło ziemi.

A jednak znalazł się taki rewolucjonista. Jest nim berliński profesor

dr. Marcin Mendelssohn,

który niedawno w dziele swem p. t. „**Serce organem podrzędnym**“ — bez ceremonjalnie obala 300-letnią tezę **Harveya i degraduje serce z roli motoru życiowego.** Twierdzi, że jest ono organem prosto **drugorzędnym!** Jako przykład przytacza, że są ludzie o sercu nadmiernie rozszerzonym i zwiózczalem, o arterjach stwardniałych, którzy w myśl prawideł nauki o chorobach sercowych, — powinni by wkrótce skonać, a jednak — ludzie ci żyją lata i dziesiątki lat, nie doznając zbyt dotkliwych cierpień. Dzieje się to dlatego, że wbrew dawnej teorii —

wymiana materji

nie doznaje u nich uszczerbku.

Tu właśnie — w tej **prawidłowej przemianie materji** — upatruje prof. Mendelssohn istotny motor naszego organizmu, podtrzymujący życie, o ile jest w dobrym stanie. Poza potężnym obiegiem krwi, odbywa się w ciele ludzkim jeszcze **drugi obieg** — inny co prawda co do kierunku, gdyż przenikający z wnętrza na zewnątrz. Jest to **wydalanie z organizmu szkodliwych dla zdrowia składników.** Jak wiadomo, ciało ludzkie wydziela wciąż znaczne ilości płynów. Same nerki wydzielają dziennie przeszło 2 litry, skóra (i to nawet nie podczas silnego pocenia się) około 3/4 litra. Oczywiście przy silnym poceniu się (podczas upałów, w gorące) ilość ta wynosi o wiele więcej. Przez oddechanie ulatnia się pół litra wody. Do tego należy dodać wydatną działalność wydzielczą

szeregu gruczołów

(gruczoły ślinowe, sok kiszkowy, żółć etc.). To ciągłe wydalanie wody poza powierzchnię ciała jest **ową właściwą pompą ssącą organizmu** i wszelkie zaburzenia w jego działaniu, powodują chorobę. Każda komórka działa tu jak gruczoł, gdyż **wsysa i wydziela soki**

Serce schodzi więc do roli nie motoru, nie silnika organizmu, lecz tylko regulatora obiegu krwi. Zdawałoby się, że to ono wprawia w ruch wszystko, a tymczasem samo jest poruszane. Jest ono **wahadłem ludzkiego zegara, ale wagi tego zegara stanowi przyjmowanie i wydzielenie wody.** Niebezpieczne dla zdrowia są nie stany degeneracji serca, lecz zaburzenia w sekrecji płynu, np.

puchlina wodna.

Z niedomagani kłap sercowych można dobrze żyć 10, 20 i 30 lat, puchlina zabija w czasie o wiele krótszym.

Szczególną wagę ma teza Mendelssohna dla leczenia **zwąpnienia tętnic**

(sklerozy). Mówi ona, że nie stwardnienie ścian tętnic potęguje ciśnienie krwi. Jest odwrotnie: podniesione ciśnienie powoduje stwardnienie arterji; a powodem jest — **zanikanie wydzielania soków z organizmu.** Dlatego przy leczeniu tego rodzaju chorób należy zmienić zupełnie metodę.

Oczywiście — jak wszelkie „rewolucyjne“ innowacje, tak i teoria prof. Mendelssohna spotka się niewątpliwie w sferach lekarskich z **zaciętą krytyką.** Nie tak łatwo przyjdzie wyrzec się prawideł, wedle których nauka medycyny rozwijała się od lat 300.

PŁASZCZE

DAMSKIE, modele zagraniczne, wybor otrzymi.

zglądajcie nasze 3 duże wystawy

FOWSZECHNY SKŁAD ODZIEŻY

Pasaż M ko ascha

Z życia prowincji.

Kronika żółkiewska.

(Od naszego korespondenta.)

Żółkiew, w marcu.

Imieniny Marszałka Piłsudskiego obchodzili Żółkiew przy współudziale wszystkich warstw ludności nadwójczaj uroczystości. Na program obchodu złożyły się: 18. bm. o godz. 12. bieg uliczny okrężny członków tuż. Strzelca, o godz. 16 przedstawienie wyjątków „Kordjana“ dla żołnierzy w sali „Sokoła“, o godz. 19 capstrzyk tuż. 6. pułku s. k. z udziałem Strzelca. 19. bm. o godz. 7 pobudka orkiestry gimnazjalnej, o godz. 9 uroczyste nabożeństwo w kościele farnym, cerkwi O. O. Bazylianów i Synagodzie. Po nabożeństwie przemówił z podziękowań Jana III. p. prof. gimn. Schnür-Peplowski, po czym nastąpiła przed gmachem Sokoła defilada pułku, Związku strzeleckiego i

hufca szkolnego przed dowódcą garnizonu i przedstawicielami władz. O godz. 15 konkurs hippiczny i popis w krytej ujeżdżalni, o godz. 19 uroczyste przedstawienie wyjątków „Kordjana“, urządzone staraniem tuż. Związku strzeleckiego. Przed rozpoczęciem przedstawienia recytował utwory poetów legjonistów p. prof. Peplowski. 20. bm. o godz. 17 przedstawienie „Kordjana“ dla młodzieży szkolnej. W przeddzień obchodu przystrojony się gmachy rządowe, magistrat i domy w chorągwie, zieleni i nalepki z wizerunkiem Sołżenizanta. Ponadto urządził magistrat przy pomocy Elektryczni miejskiej wspomniała iluminację ulic dnia 18. i 19. bm.

Kronika buczacka.

(Od naszego korespondenta.)

Buczacz, w marcu.

Uroczysty obchód imienia Marszałka Piłsudskiego. Staraniem Powiatowej Komendy uzupełniony odbył się dnia 18. bm. o godz. 19.30 w sali miejscowego Sokoła przy nader licznej udziale publiczności uroczysty wieczór muzykarno-wokalny ku czci Marszałka Piłsudskiego.

Wieczór zagał słowem wstępem maj. Walzer komendant P. K. U. Na część koncertową wieczoru, która obejmowała bardzo bogaty program, złożyły się: występ chóru mieszanego miejscowego gimnazjum i seminarjum żeńskiego pod batutą prof. Słobodziana oraz występy solowe maj. Szymonowicza (tenora opery lwowskiej), dr. Bylickiego (fortepian) oraz prof. Słobodziana (skrzypce). Wysoki poziom artystyczny wieczoru spotkał się z wielkim uznaniem ze strony publiczności. Wspaniałe zachowanie tłumy w sali nie miało

jemne wrażenia, wymieszone z sali koncertowej. Czysty dochód przeznaczono jako dar imieninowy na pierwszą tódź podwodną.

Tego samego dnia o godz. 18-tej wiejska gmina wyznaniowa urządziła w głównej synagodze uroczyste nabożeństwo.

Dnia 19. marca o godz. 9-tej odprawił ks. dziekan Świąder w kościele parafialnym obrz. łac. uroczyste nabożeństwo w obecności przedstawicieli władz cywilnych i wojskowych oraz tłumów publiczności, poczem odbyła się uroczystość przemianowania ul. Matkowskiego na ul. Marszałka Józefa Piłsudskiego w obecności Rady miejskiej z p. burmistrzem Prusakiem na czele, który wygłosił okolicznościowe przemówienie, zakończone trzykrotnym okrzykiem na cześć Marszałka. We wszystkich szkołach odbyły się podobne i odprawy.

Zdemaskowana księżna Talewska.

PIĘKNA I BOGATA ARYSTOKRATKA ROBI FURORĘ. — ŹRÓDŁO JEJ DOCHODÓW NIE JEST TAK CZYSTE, JAK TO SIĘ Z POCZĄTKU ZDAWAŁO. NIESŁYCHANY SKANDAL TOWARZYSKI.

Nowy Jork, w marcu.

(H.) Przed dwoma laty wypląnęła na horyzoncie nowojorskim uroczą księżną.

Anna Talewska.

Księżna rychło zaaklimatyzowała się w metropolji amerykańskiej i zawiązała **moc znajomości i stosunków.**

Dom prowadziła

wykwintny i wystawny,

choć niejeden zastanawiał się nad źródłem tych świetności, opowiadania księżnej o **kapitałach, ulokowanych w Banku Angielskim,** tłumaczyło wszystko. Wreszcie jednak wyjaśniła się sprawa owych dochodów wśród

niezwykle skandalicznych okoliczności.

Okazało się mianowicie, że „księżna“ **wcale nie jest arystokratką, lecz**

panną służącą

hrabiny Dobrzańskiej. Była ona przewodniczącą międzynarodowej szajki handlarzy żywym towarem.

Działalność tej zbrodniczej szajki rozprzestrzeniła się nie tylko na Stany Zjednoczone, lecz ponadto na Europę. Głównym pomocnikiem „księżny“ był agent policji amerykańskiej

Hatkins,

wydalony za nadużycia służbowe.

Zdemaskowanie „arystokratki“ rosyjskiej wywołało w Nowym Jorku **wprost niebywały skandal.**

Szereg osób z towarzystwa nowojorskiego zostało **skompromitowanych.**

Mały fejleton.

E. ZOSZCZENKO.

KALOSZE

Prawdziwe to zdanie przytrafiło się w listopadzie.

Opowiedział mi je pewien lekarz chorób wewnętrznych i dziecięcych.

Lekarz był w podeszłym wieku, zupełnie siwy. Czy oświadczył po tym właśnie wypadku, czy wogóle posiwił — niewiadomo.

Otóż lekarz ten siedział pewnego dnia w swoim gabinecie i rozważał:

— „Dzisiaj chonzy zupełnie nie nie wari. Każdy chce się leczyć na kartki. Niema mowy, ażeby do prywatnego lekarza zająć. Wypadnie chyba zamknąć kramik.“

Nagle dzwonek.

Wchodzi obywatel w średnim wieku i skarży się na niedomaganie. I serce, powiada cały czas zatrzymuje się, i wogóle czuje, że wkrótce po tej wizycie skona.

Zbadał lekarz chorego — nic niema. Zdrow, jak byk, różowy, wąsy do góry. I wszystko w porządku.

Dał mu lekarz nieszkodliwych kropli, dostał za wizytę rubla, pokiwał głową. Pacjent poszedł.

Następnego dnia przychodzi o tej samej godzinie do lekarza staruszką w żalobie. Co chwila wyciera nos, płacze. Narzeczcie mówi:

— Wczoraj, powiada, był tu mój Kochany siostrzeniec, Wasilij Ledencow. Ubiegłej nocy właśnie umarł, panie doktorze. Chciałam prosić teraz o świadectwo zgonu.

Lekarz odrzekł:

— Bardzo dziwne, że umarł. Od tych kropli mało kto umiera. Pomimo to świadectwa śmierci wydać nie mogę — muszę nieboszczyka zobaczyć.

Staruszką zgadza się.

— Doskonale, pójdziany wobec tego razem. To — niedaleko.

Wziął lekarz instrument, włożył — uwaga! — kalosze i poszedł z kobietą.

Otóż drapie się na piąte piętro. Wchodzi do mieszkanca. Rzeczywiście, kadziło czuć. Nieboszczyk rozciągnięty leży na stole. Dookoła pała się świece. Obok kobiety załóżnie rozwodzi.

Lekarzowi zrobiło się głupio i przykro.

— „Ach, stary pierniku, tak się nie poznać na chorym — śmiertelny grzech. Za rubla tyle kramu.“

Siada przy stole i pospiesznie pisze świadectwo. Napisał, podał go staruszcze, bez pozegnania cieniem przedziej wyszedł.

Zeszedł na dół. Dochodzi do bramy. I nagle — matko święta, — kalosze zapomniałem na górze.

— „To dopiero — nabawiłem się przyjemności za rubla. Trzeba będzie znowu drapać się na górę.“

Idzie z powrotem na piąte piętro. Wchodzi do mieszkanca. Drzwi naturalnie otwarte. I patrzy: nieboszczyk Wasilij Ledencow siedzi na stole i buły sznu ruje. Sznurowie but i z kobietą o coś się sprzecza. A staruszką chodzi dookoła stołu i świece gasi. Poślini palec i gasi.

Przerazenie lekarza nie miało granic. Chciał krzyknąć ze strachu, lecz nie miał sił i bez kaloszy, jak stał — uciekł precz.

Przybiegł do domu, rzucił się na kanapę i zębami szczęka ze strachu. Następnie wypił trochę kropel walerjanowych, uspokoił się i zatelefonował do obwodu.

Następnego dnia wszystko się wyjaśniło w milicji.

Jak się okazało, Wasilij Ledencow, inkasent, przywłaszczył sobie trzy tysiące rządowych pieniędzy. Chciał zatrzymać ślad za sobą i rozpocząć nowe wspomnienie życia. Nie udało mu się. Tłum. C. S.

1500 kard / datów najedną pasade.

Nowy Jork, w marcu.

(e) W Nowym Jorku przyszło do zaburzeń bezrobotnych. Powodem było ogłoszenie w dziennikach, że do pewnego biura potrzebny jest goniec z pensją 16 dolarów tygodniowo. Przed biurem pojawiło się około 1500 mężczyzn i kobiet, reflektujących na to stanowisko. Gdy dowiedzieli się, że posada jest już zajęta, usiłowali zburzyć urządzenie biura. Policja rozprószyła tłum.

Rządca schował pudelko niechętnie. Zapowie-

dziana wyprawa nie podobała mu się zupełnie.

— Jeszcze o jedno poproszę pana — rzekł

detektyw, zwracając się do rządcy. O naszej nocnej

wyprawie nie wołno panu nikomu mówić. Nie śmie

o niej wiedzieć nie tylko służba, ale nawet pańska

zona.

Przeszasy Stampe zgodził się na wszystko.

Złożył niezgrabny ukłon i już zdążył ku wyjściu,

gdy nagle otworzyły się drzwi i w pokoju stanęła

pani Anna.

Była ona tak zmieszana, że obaj zaniepokojeni

panowie zapytali równocześnie:

— Co się stało?

— Ten człowiek... Folgefuchtel...

— Mów prędzej!

— On jest tutaj. Czeka w przedpokoju.

Gdyby grom padł z jasnego nieba, Stampe nie

byłby bardziej przerażony.

— Co ja zrobię? Co ja teraz zrobię? — roz-

paczal rządca. Ten straszny człowiek śledził mnie

wtłocznie i teraz przyszedł.

— Wątpię — odpowiedziała pani domu —

gdyż wcale nie pytał się o pana. Pragnie tylko zo-

baczyć się z moim mężem.

Dr. Höft aż podskoczył.

— Co, ze mną? — zapytał zdziwiony. Czegoż

on chce odemnie?

— Boże — jak ja stąd wyjdę? — rozpaczal

Stampe, patząc w okno. Nikt mu jednak nie od-

powiedział. Dr. Höft palił nerwowo papierosa a pani

Anna wodzila bezzadnie oczyma za detektywem.

4

— Uważam to za swój święty obowiązek i przy-

puszczam, że państwo nie odmówią nam. Dotych-

czas obiecał nam wójt, że przyjdzie. Zarówno moja

żona jak i ja, będziemy bardzo zobowiązani, widząc

tak miłych gości u siebie w domu.

— Jeśli się nie mylę — podkreślił Dr. Höft,

to państwo jeszcze przed niedawnym czasem usuwali

się dość wyraźnie od wszelkich odwiedzin.

Folgefuchtel roześmiał się lekko. Śmiech jego

był jednak jak zgrzyt noża po szkle.

— Właściwie ma pan rację — mówił Folge-

fuchtel, podkreślając moje niewłaściwe zachowanie

się. Wybacz mi pan jednak, ale ja jestem człowiek

szybko się unoszący i w dodatku czasami nawet

nieobliczalny, gdy jestem zdenerwowany. Z tych wła-

śnie powodów postąpiłem niewłaściwie i dlatego

przyszedłem prosić osobiście. Proszę uważać moje

przyjście jako towarzyską Kanossę.

— Mój przyjaciel źle by zrobił, gdyby chciał

wyciągać konsekwencje z błędu, do którego się pan

zresztą sam przyznaje — rzekł detektyw.

Słowa Kraga zdecydowały ostatecznie.

— Jeżeli pan pozwoli, to ja i moja żona bę-

dziemy jutro u państwa.

Folgefuchtel podniósł się z krzesła.

— Bardzo ucieszymy się. A zatem jutro o go-

dzinie trzeciej. Poza moją żoną i szwagrową, spotkają

się jeszcze państwo z urzędnikiem niemieckim,

a moim przyjacielem.

— A... więc państwo mają gości?

— Jeszcze nie, panie doktorze. Mój przyjaciel

przyjedzie dopiero jutro rano. Jest to niemiecki

agent i nazywa się Dr. Peters.

— Gdzie i kiedy — zainteresował się Dr. Höft.

— W Chrystjanji, w chwili mego wyjazdu.

Wiem, że Dr. Peters zwracał się w Chrystjanji do

naczelnika oddziału detektywów.

— Do diabła i teraz on jest gościem tego

rudobrodzgo — rzucił się Dr. Höft.

— I to gościem, którego Folgefuchtel chce

uhonorować — rzekł detektyw. Zaprasza więc swoich

sąsiadów, ludzi przyzwyczajonych i statecznych, aby wy-

wrzić na swoim goścniu jak najkorzystniejszą wra-

żenie. To są wedle mnie powody, dla których Folge-

fuchtel zmienia swój tryb życia.

— Czyli innymi słowy, że my jak idjoci, barany,

pomożemy mu tylko do odegrania sprytniej komedji.

Sytuacja wcale nie zachęcająca.

— Jednak jest konieczną o ile chcemy dojść

do prawdy.

— Masz słuszność — zgodził się Dr. Höft.

Ale oto i moja żona, która prosi na obiad. Co

— Tem lepiej będzie nam obiad smakował —

odpowiedział Krag.

Padł zmierzch i pani Anna podała obiad przy

świecie. Przez cały przeciąg obiadu mówiono prawie

wyjącznie o niezwykłej wizycie.

— Czy zauważył pan — mówiła pani Anna —

że wygląd Folgefuchtla ma w sobie coś demo-

nicznego. Typowy wygląd człowieka, który ma już

szereg zbrodni na sumieniu.

— Zgadnam się z tem w zupełności, a nadto

dodaje, że krzyk ma w sobie coś z głosu ludzkiego —

rzekł Dr. Höft.

Tymczasem Asbjörn Krag zgłupiał. Wszak Dr.

Peters, to był człowiek, o którym słyszał Asbjörn

Krag w godzinie swego wyjazdu do Friedrichshald.

Jeszcze Krag nie pomyślał o rozwiązaniu za-

gadki, a już nicy zbiegły się.

Lecz myśli Kraga nie mógł Folgefuchtel przejrzeć.

Folgefuchtel położył rękę na klamce od drzwi.

— Przepraszam, jeszcze chwileczkę — zatrzymał

go Krag.

Folgefuchtel spojrzal na Kraga z ciekawością.

— Zainteresowała mnie pewna rzecz, którą

może mi pan wyjaśni. Co to za jakiś straszny,

upiorny krzyk, który rozlega się z pańskiego domu.

Przyznaję, że dotychczas bardziej potwornego i prze-

jmującego do szpiku kości krzyku nie słyszałem.

Słyszałem go, kiedy jechaliśmy z dworca. Omal nie

uniósł nas koń.

Właściciel dóbr roześmiał się.

— Moi panowie! Każdy z nas ma swoją ma-

leńką tajemnicę, z którą nie chciałby się zdradzić.

— Naturalnie — ale tem samem przyznaje

pan, że niezwykły krzyk rozlega się z pańskiego

domu.

Oczy właściciela dóbr zaświadczy złowrogo.

— Jeśli pan już koniecznie chce znać moją

tajemnicę, to zdradzę ją panu w zaufaniu. To krzy-

czy mój kanarek, kiedy jest głodny.

— Kanarek, istotnie kanarek? Ależ to jest nie-

słychanie interesujące. Czy mogę się jednak jeszcze

zapytać, jak duży jest ten kanarek?

— Bardzo chętnie odpowiem. Jest on tak duży,

względnie tak mały, że utrzymam go na dłoni.

jeo nie grzeszyło czystością. Zadziewiającą jednak była nieodstępna, bardzo zniszczona zarzutka. — Widziałem go kiedyś — przesuńto się przez mozę Kragowi.

Folgefuchtel skinał głową i zapytał: — Dr. Höft — czy nie prawda? — Tak jest — potwierdził Höft — czem mogę służyć? — Pan mnie zapewne zna. Jestem Folgefuchtel, właściciel dóbr. — A ten pan? — zapytał przybyły, wskazując na detektywa.

Krag skłonił się uprzejmie i rzekł: — Jestem Andrzei Gakelgukel.

Folgefuchtel cofnął się niemal ze zdziwienia, Dr. Höft spojrział przez okno, aby ukryć śmiech. Jedynie detektywowi nie zadrgał ani jeden muskuł na twarzy.

Zdziwienie Folgefuchta minęło jak błyskawica. — Bardzo mi miło poznać pana, panie Gakelgukel.

— Proszę, niech pan usiądzie — zapraszał Dr. Höft. Czem mogę służyć? Moze pomocą lekarską? — Nie — zaprzeczył Folgefuchtel. — Powody mego przybycia są całkiem inne. Zapewne panu wiadomo, że dotychczas żyliśmy z żoną z rozmaitych powodów w zupełnem odosobnieniu. Jednakowoz teraz postanowiliśmy zmienić tryb naszego życia i oto przychodzę z bardzo uprzejmem zaproszeniem, aby oboje państwo, oraz pan Gakelgukel byli łaskawi zagospic do nas jutro, jako w dzień urodzin mojej żony.

— Ze też pan sam fatygował się — rzekł Dr. Höft, nie mogąc dłużej ukryć swego zdziwienia.

Jedynie Krag nie stracił nic ze swojej zimnej krwi.

— Przedewszystkiem proszę państwa, musimy zachować spokój. Czy Folgefuchtel czeka w przedpokoju?

— Tak jest.

— W takim razie pan Stampe wyjdzie z domu przez drzwi kuchenne. Pani doktorowa ułatwi mu to, a my tymczasem przyjmujemy pańskiego pracodawcę.

— Żeby on tylko mnie nie zobaczył! — lamentował Stampe.

Zdaje się, że Stampe wolałby się spotkać raczej oko w oko z samym Lucyperem, aniżeli ze swoim panem.

Pani Anna wyprowadziła rządcę z pokoju.

Dr. Höft podszedł ku drzwiom przedpokoju i już miał je otworzyć, gdy nagle zatrzymał się:

— Jak właściwie mam ciebie przedstawić?

— Pozostaw to już mnie. Głównie jednak on nie śmie domyślać się, że jestem detektywem.

— Naturalnie.

— Natomiast bardzo byłbym rad, gdyby się domyślił, że nie jestem tym, za kogo się przedstawię.

— Jak to zrobisz?

— Drobnostka. Przedstawię mu się jakimś niezwykle nazwiskiem. To go napewno zaskoczy.

Dr. Höft otworzył drzwi.

Do pokoju wszedł niepozorny człowiek o rdzawo-rudym zaroście i złotych okularach na nosie. Ogromne oczy patrzyły nieufnie, a przez twarz przesuwaly mu się ustawicznie nerwowe skurcze. Ubranie

Folgefuchtel kpił wyraźnie, jednak Krag nie dał poznać po sobie, iż go to dotyka.

— Asbjörn Krag zdawał sobie sprawę, że dalsze pytania ośmieszają go tylko. Nie mniej stawał się jednak z zadziwiającą wytrwałością.

— Czy ten mały kanareczek co dnia ma taki apetyt? — Nie — ponieważ nie codziennie krzyczy. — Wrzeszczy on zwykle około godziny jedenastej? — Bardzo rozmaitie. Dzisiaj naprzykład upominał się o jedzenie o godzinie drugiej — odpowiedział Folgefuchtel i otworzył drzwi do przedpokoju.

— Przepraszam, że zabrałem panom tyle czasu, ale i ja się spieszę. Kanossa towarzyska jeszcze nie skończona. Zatem do widzenia jutro. Pani doktorowej proszę zająć odemnie ukłony.

Niezwykły człowiek wyszedł i w chwilę później brnął przez śnieg ulicy.

— Dr. Höft spojrział na detektwa i rozśmiał się serdecznie. Andrzei Gakelgukel. Co za śmieszne nazwisko. Cieszę się tylko, że przedzieliśmy się do tajemniczego ustroja, aniżeli pierwotnie sądziłmy. W każdym razie dzisiejszą wycieczkę uważam za bezcelową.

— Przeciwnie — odpowiedział Krag — dzisiejsza wycieczka stała się niemal koniecznością.

IV.

D E P E S Z A.

Niespodziewana wizyta tajemniczego właściciela dóbr odurzyła Dr. Höfta. Był on w nielada kłopotcie, jak się ma właściwie zachować. Ze względu na poprzednie zachowanie się Folgefuchta, Dr. Höft byłby zaproszeniu najchętniej odmówił. Przyjął je jednak na wyraźne niemal polecenie Kraga. Nie mniej jednak po wyjściu Folgefuchta, żałował swego przyrzeczenia.

— Tego rudego, nieokrzesanego gburą powinno się trzymać zawsze w rezerwie. Nie wiem co skłoniło innych do przyjęcia tego zaproszenia — skarżył się dr. Höft.

— To da się łatwo wytłumaczyć — odparł, śmiejąc się Krag.

— Kto jest twoim najbliższym sąsiadem?

— Wójt.

— A więc Folgefuchtel poszedł do niego i powiedział, że ty obiecałeś być na przyjęciu, wobec czego i on nie odmówił. W ten sposób obszedł on wszystkich swoich sąsiadów.

— Zdziwiająca zmiana trybu życia — mruzczał Dr. Höft. Ciekaw jestem, jaka przyczyna skłoniła go do nawiązania stosunków.

— Słyszałeś przecie, że Folgefuchtel oczekuje gościa.

— Tak. Nazywa się dr. Peters.

— Nazwisko to nie jest mi całkiem obce. — Spotkałem się już z niem.

Za 2000 lat przestanie istnieć śmierć!

WESOŁĄ NOWINĘ WRÓŻY P. PHAR NASZYM POTOMKOM. — POLICJA ZDROWIA NIWECZYĆ BĘDZIE W ZARODKU KAŻDĄ CHOROBY. — POMPA SERCOWA SPOWODUJE NATYCHMIASTOWE ZMARTWYCHWSTANIE. — PRZYMUSOWE MELDOWANIE NIECHĘCI DO ŻYCIA.

Berlin, w marcu.

(e) Wielki myśliciel francuski, Kartezjusz, przepowiedział, że z czasem medycyna zrobi tak wielkie postępy, iż zagadnienie śmierci przestanie istnieć i ludzkie życie można będzie dowolnie przedłużać.

Mało, co prawda, ludzi w to wierzy, nie każdy poddaje się nawet temu złudzeniu, iż dzięki odmładzającym zabiegom Woronowa uda się ludziom osiągnąć np. 140 lat życia!

A jednak doświadczenia przekonywują nas coraz częściej, że właściwe pojęcie niemożliwości nie istnieje. Jak odrębna przyszłość czeka tych, którzy przyjdą po nas za dwa tysiące lat, o tem świadczy książka uczonego niemieckiego, Phara, która niedawno ukazała się w Dreźnie.

Autor usiłuje rozwiązać zagadnienie, jak wyglądać będzie medycyna przyszłości,

i dochodzi do wniosku, że około roku 4000 śmierć zupełnie będzie pokonana. Według Phara za dwa tysiące lat — istnieć będzie na całej kuli ziemskiej specjalna

policja zdrowia.

Jej zadaniem będzie w określonych odstępach czasu przy pomocy przeswiateł badać ciało każdego obywatela i usuwać w zarodku najdrobniejszą nieprawidłowość, która może prowadzić do powikłań chorobowych.

Medycyna dalekiej przyszłości będzie więc miała na celu nie zwalczanie samych chorób, lecz zapobieganie im. Będzie to postęp ogromny, tem większy, że Phar zapowiada na ten sam czas

zniknięcie wszelkich bólów.

Śmierć, czy z powodu choroby, czy też z racji zaniku jakiegoś organu, będzie w przyszłości zjawiskiem z bajki, z legend zamierzchłych czasów.

Zazwyczaj — powiada Phar — ustanie działalności serca traktować musimy, jako przyczynę zgonu. Zjawisko to zachodzić będzie i po roku 4000, lecz do tego czasu

Kult cynizmu u młodzieńców.

Nowy Jork, w marcu.

(+) Prof. Richardson z uniwersytetu w Chicago przeprowadził ankietę wśród 5.000 chłopców i dziewcząt, uczęszczających do szkół średnich i przekonał się co następuje:

Niewinność, tak wysoko dawniej ceniąca u dziewcząt, obecnie jest uważana za równoznaczną z głupotą. Uczniowie i uczennice, którzy hołdują temu „przesądowi” stanowią dla kolegów przedmiot pośmiewiska. Jak palenie tytoniu, tak i całowanie się w miejscach publicznych uważane jest za rzecz zupełnie naturalną. Pojęcia zmieniły się zasadniczo i wszelkie przeciwdziałanie temu ze strony pedagogów jest wprost walką z wiatrakami.

Opinię dr. Richardsons można bez wielkich zmian zastosować także do pozaamerykańskiej młodzieży...

medycynie uda się wynaleść specjalną

pompę sercową,

która przy natychmiastowym zastosowaniu będzie w stanie przywrócić sercu jego działanie. Nawet wtedy, zapewnia autor, gdy krew już odpłynęła od serca, byle tylko nie zaczął się rozkład organizmu, można będzie powołać ciało do nowego życia przy pomocy specjal-

nych kąpeli elektrycznych, zarem i prądem.

Powstaje wprawdzie pytanie, czy człowiek zechce żyć tak długo; jest bowiem możliwość, że przecież życie sprzykrzy mu się kiedyś. Jeśli taki wypadek będzie miał miejsce, dany osobnik będzie musiał złożyć w odpowiednim urzędzie zawiadomienie, że nie pragnie, by po ustaniu czynno-

„Zły duch równin” przyjaciel Buffalo-Billa tępiciel Indjan i bawołów, król strzelców amerykańskich.

ZGON „DOKTORA” CARWERA, JEDNEGO Z OSTATNICH BOHATERÓW PRERJI I PIONIERÓW „FAR - WESTU”. — NIEZRÓWNANY STRZELEC WYBIŁ 300.000 BAWOŁÓW, ZMUSZAJĄC INDIAN DO COFANIA SIĘ NA ZAC HÓD. — ZDUMIEWAŁ WSZYSTKICH SWĄ MISTRZOWSKĄ ZREZCZNOŚCIĄ W TRAFIANIU DO CELU.

Nowy Jork, w marcu.

(e) Ameryka straciła jedną z najbardziej znanych i ciekawych swych postaci. Umarł na udar sercowy niejaki doktor W. F. Carver (zwany „Doc” Carver). W 60 roku życia ten silny, żywy i czynny człowiek wyglądał jak młodzieniec. Dwie jego córki Leonora i Honora, towarzyszyły mu w podróży do Sacramento, gdzie przyszła nań ostatnia godzina:

„Doc” udał się tam, by zawrzeć umowę handlową z przedstawicielami stanu Kalifornji. Carver słynął jako

niepospolity myśliwy.

Specjalność jego stanowiły żubry; z tego tytułu cieszył się nieszcze-gólną sławą u Indjan, którzy dali mu przydomek „Zły duch równin”; w istocie, niszczył nieublaganie olbrzymie stada bizonów, które im dostarczały pożywienia. Sam opo-

wiadał, że w ciągu życia zabił ich 30 tysięcy; jednej zimy zastrzelił 5.700, a jednego dnia 160 sztuk.

Ta niezwykła „działalność” zmarłego Carvera miała w swoim czasie pewne racje. Niszcząc stada żubrów, zmuszano Siouxów i innych czerwonoskórych do zaprzestania wólcze-gi po niezmiernych równinach i osiedlenia się w t. zw. „Reservations”, czyli terytorjach, wyznaczonych im przez braci „o błędnych twarzach”.

Carver nie tylko zabijał bizony; walczył również z Indjanami, głównie w stanie Nebraska: tam czerwonoskórych nazwali go „Devil spirit of the Plains”.

Szcześnie sprzyjało Carverowi; niejednokrotnie jemu i jego towarzyszom

groziła śmierć

z ręki szczepów indyjskich; zawsze

ści jego serca powoływano go znowu do życia. Urząd z pewnością zastosuje się do jego życzenia.

Śmierć więc za lat 2 tysiące wyobrażać sobie winniśmy jedynie, jako własnowolne rozstanie się ze światem. Phar zapewnia, że nawet cierpienia psychiczne, tak gnębiące ludzką współczesną, w przyszłości ustąpią i że człowiek przyszłej kultury nie będzie znał nic takiego, co by się fizycznie czy psychicznie przyczyniało do skrócenia życia.

Jeśli można wierzyć autorowi tej książki, trzeba by żałować, żeśmy się urodzili o całe 2 tysiące lat za wcześnie.

udało mu się wyjść cało z rozlicznych zasadzek; kiedy jednak linja kolejowa połączyła San Francisco z Nowym Jorkiem, karjera strzelca skończyła się. Wówczas „Doc” zetknął się ze słynnym Buffalo Bilem, wystąpił z nim wspólnie na arenach Ameryki i Europy, wprawiając widzów w podziw swą niepospolitą wprost zreżnością w strzelaniu do celu.

Jeden z ulubionych jego popisów polegał na rzucaniu w górę cegły, rozbijaniu jej kulą rewolwerową na cztery lub pięć części, a następnie na roztrzaskiwaniu każdej kulami na drobne kawałki, nim zdążyły spaść na ziemię. Słynne również były jego dowody zreżności przy strzelaniu

do szklanych kulek.

W 1885 r. na jednym z popisów w ciągu 6 dni rozbił 10 tysięcy szklanych kulek, rzucających przez siebie w powietrze. W dziedzinie strzelania uważano go za rodzaj nadszłowieka.

W Europie popisował się swymi niezwykle zdolnościami wobec wysoko postawionych osób, przede-wszystkiem w Sandringham przed przyszłym Edwardem VII.

„Doc” Carver — to jeden z ostatnich pionierów Far-Westu, jedna z najbardziej typowych postaci rucchiwej historii tych dziwnych krajin. Każda z nich łączyła w sobie odwagę, cierpliwość, energję, wytrwałość i wiele innych pięknych cnót, z niektórymi dużo mniej pociągającymi stronami ludzkiej natury. „Doc” Carver nie był wyjątkiem z tej reguły. Awanturnicze życie przyniosło mu rozgłos na obu półkulach.

Dyplomacja i kuchnia chodzą w parze

PRZEZ DOBRY OBIAD MOŻNA PRĘDZEJ OSIĄGNĄĆ ZGODĘ NARODÓW, NIŻ PRZEZ DŁGIE A NUDNE KONFERENCJE.

Waszyngton, w marcu.

(e) „Congressional - Club” w Waszyngtonie doszedł do niezachwianego przekonania, że nowa potrawa daje człowiekowi więcej szczęścia, niż nowo odkryta gwiazda.

Przyznając niezawodną słuszność temu twierdzeniu, panie z najwyższych sfer dyplomatycznych i urzędniczych, należących do tego klubu, zebrały około 3 tysięcy przepisów na sporządzenie potraw amerykańskich i około 100 na potrawy właściwe obcym krajom.

Przepisy te są podane wraz z imionami osób, które je wynalazły lub dostarczyły.

A więc „budyń indyjski” pochodzi od starszej pani Teodorowej Roosewelta. Żona prezydenta Roosewelta spreprowała receptę na bułeczki „muffino”: 2 filiżanki żytniej mąki, jedna pszennej, pół filiżanki mleka i pół cukru, dwa jaja, dwie łyżeczki proszku do pieczenia”.

Widzimy z tego przepisu, że dy-

plomacja amerykańska nie może się poszczycić pomyslowością w dziedzinie kulinarnej.

Mrs. Daves, małżonka wiceprezydenta Stanów jest wynalazczynią kilku rodzajów sałat, pani gubernatorowa Smith przygotowuje cudownie grzybki a la casserole. Król Alfons hiszpański dostarczył przez swego ambasadora przepisów na „el cocido Madrileno” i „Tortilla a la Espanola”.

Co na to wydział propagandy przy polskim ministerjum spraw zagranicznych? Czy przesłał do „Congressional Clubu” przepis na porządny bigos na maderze, na zawiesziste zrazy z kaszą, na indyka po polsku?

Zapewne nie. A szkoda, albowiem „nowa potrawa nie tylko rzygniesz się więcej do szczęścia człowieka, niż odkrycie nowej gwiazdy”, ale jest napewno czynnikiem bardziej jednającym szacunek dla narodu, który ją wynalazł, niż jego sztuka, literatura i kultura wzięte razem...

Dno nędzy. Naprawę złotemu i nigdy niezawodzącemu sercu Czytelników naszych polecamy wdowę po poważnym rzemieślniku lwowskim, matkę legionisty i obrońcy Lwowa, który zmarł z odniesionych ran — znajdującą się obecnie w obliczu śmierci głodowej. Nieszczęśliwa staruszka jest nadto ciężką kaloką, tak, że zupełnie najdrobniejszej nawet kwoty nie jest w możności zapracować. Datki przyjmuje Administracja dla „Matki obrońcy Lwowa”.

